

Posudek na diplomovou práci v oboru učitelství francouzštiny, UK PedF v Praze, KFJL

Autor: RENATA ROSECKÁ

Název práce: VÝSLOVNOSTNÍ INTERFERENCE UŽITÍ SOUHLÁSEK /S/ a /Z/ U
ČESKÝCH ŽÁKŮ FRANCOUZŠTINY

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Marie Fenclová, CSc.

Renata Rosecká se ve své práci věnuje otázce výslovnostních chyb ve francouzských slovech, v jejichž pravopisu stojí s vedle souhlásky, nebo kde francouzský pravopis uplatňuje zdvojené ss. Sleduje vliv výslovnostní normy češtiny, která v podobných slovech do češtiny přejatých, nahrazuje původní neznělé /s/ párovým znělým /z/. Vyslovuje zjevně správnou domněnku, že tyto chyby jsou důsledkem interference mezi jazykem mateřským a cizím.

V úvodu se věnuje obecnému popisu interference jako lingvodidaktického pojmu. V empirické části prezentuje výsledky kvantitativního výzkumu chybování u žáků různé úrovně znalostí a dovedností. V poslední části navrhuje několik korektivních cvičení na odstranění tohoto typu chyb.

Za nejzdařilejší lze pokládat výzkumnou část, v níž diplomantka využila svých znalostí metodiky pedagogického výzkumu, kterých nabyla při studiu pedagogiky jako druhého studovaného oboru. Tato část je po formální stránce precizně zpracovaná a má přiměřenou výpovědní hodnotu. (Je však škoda, že do francouzského textu zadaného k četbě sledovaným žákům se dostaly chyby: *professseurs, il vient de la famille musulmane, ... travaux seront évalués par les autres professeurs.*

V komentářích nechala autorka bez povšimnutí zajímavé zjištění, že v 2. ročníku učitelského studia francouzštiny stoupla chybovost oproti ročníku 1. ve slovech *université* a *renaissance*. Jak to lze vysvětlit?

Posuzovatel práce musí s lítostí konstatovat, že původní velmi dobrý záměr je na řadě míst v textu znehodnocován nepřesnostmi, formulačními neobratnostmi a nepozornostmi, kterým by bylo lze v převážné většině případů předejít opakovanou pozornou četbou. Jeden z takových nesmyslů se dostal hned do druhé věty úvodu, v důsledku čehož nezasvěcený čtenář musí pochybovat o samotné logice záměru práce.

Několik vybraných konkrétních připomínek: Str. 6: Výslovnost /s/ a /z/ ve francouzštině nejen že „není obtížné nacvičovat“, ale nacvičovat se vůbec nemusí, protože jejich kvalita je ve sledovaných jazycích totožná. Str. 8: Těžko lze jednoznačně tvrdit, že *začátečníci by si měli osvojit základní pravidla*, záleží na přístupu, zda zvolená metoda staví primárně na znalostech či na dovednostech, které lze osvojovat spontánní imitací bez znalostí pravidel. Str. 16: Je sporné ztvrzení, že při poslechu se interference hlásek /s/ a /z/ projevuje minimálně a ojediněle, když autorka v tomto smyslu neprovedla žádný výzkum, a že naopak při mluvení se uplatňuje záporný přenos prostě proto, že „*mluvčí stěží může myslet na fonickou realizaci výpovědi*“. Str. 18: Je přehnané tvrzení, že „*při osvojování francouzské výslovnosti převažuje spíše záporný vliv mateřštiny*“. To bychom vůbec nesměli brát v úvahu konsonantický inventář, který je ortofonicky prakticky totožný. Str. 20: Prosím o vysvětlení, co diplomantka míní „*odchylnou funkcí podobných či shodných struktur...*“ v rámci fonetických korektivních cvičení.

Jazykové neobratnosti jsou politováníhodné především v navržených (a ve své podstatě dobře koncipovaných) korektivních cvičeních: Např. str. 45: „*postavení grafického znaku „s“ ve větě...*“, „*Tu peux épeler un mot HOROSCOPE et INSERTION?*“. Str 47 a dále: „*le professeur doit encore répéter une règle pour la prononciation correcte. ...*“

Diplomová práce Renaty Rosecké je v závěru vybavena francouzským resumé a seznamem prostudované literatury.

Bez ohledu na výše uvedené nedostatky ji doporučuji diplomovou práci Renaty Rosecké k obhajobě. Zvláště oceňuji její dobře zpracovanou výzkumnou část.

8.9.2006